

Padělané a pozměněné bankovky a mince zadržené na území České republiky v roce 2022



Padělky 2022

1. Úvod
2. Celkový přehled
3. Pozměněné peníze a napodobeniny
4. Kontrola bankovek
5. Závěr



Padělky v roce 2022



Celkový počet padělků zadržovaných v ČR se výrazně snížil.



Nadále platí, že většina padělků českých bankovek byla nepříliš dobré „kvality“.



Pokud lidé budou věnovat penězům při jejich příjmu dostatečnou pozornost, neměli by mít problém padělky rozpoznat.

2. Celkový přehled

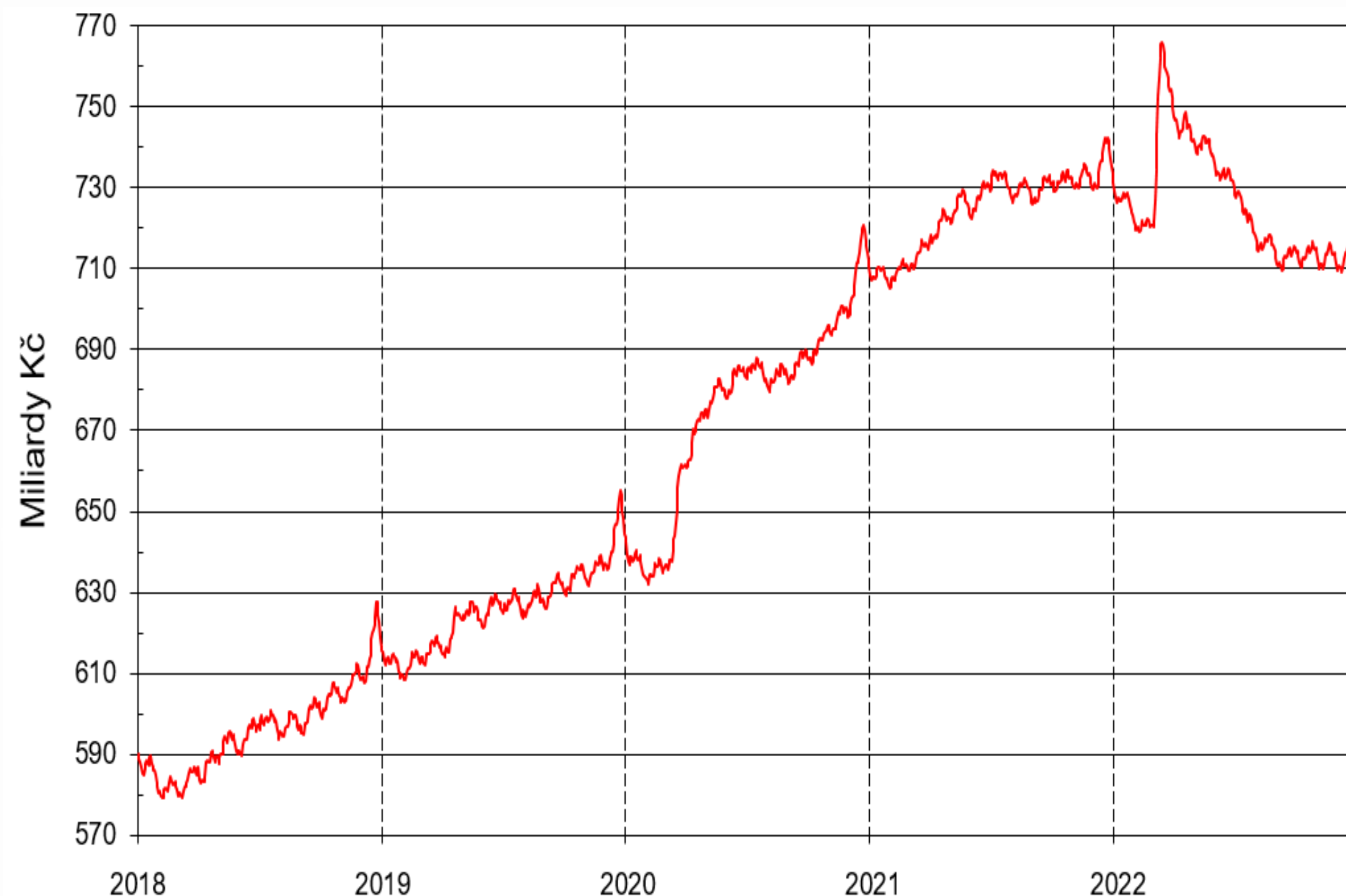


Hodnota oběživa k 31. prosinci 2022 byla 709,5 mld. Kč (v roce 2021 731,1 mld. Kč)

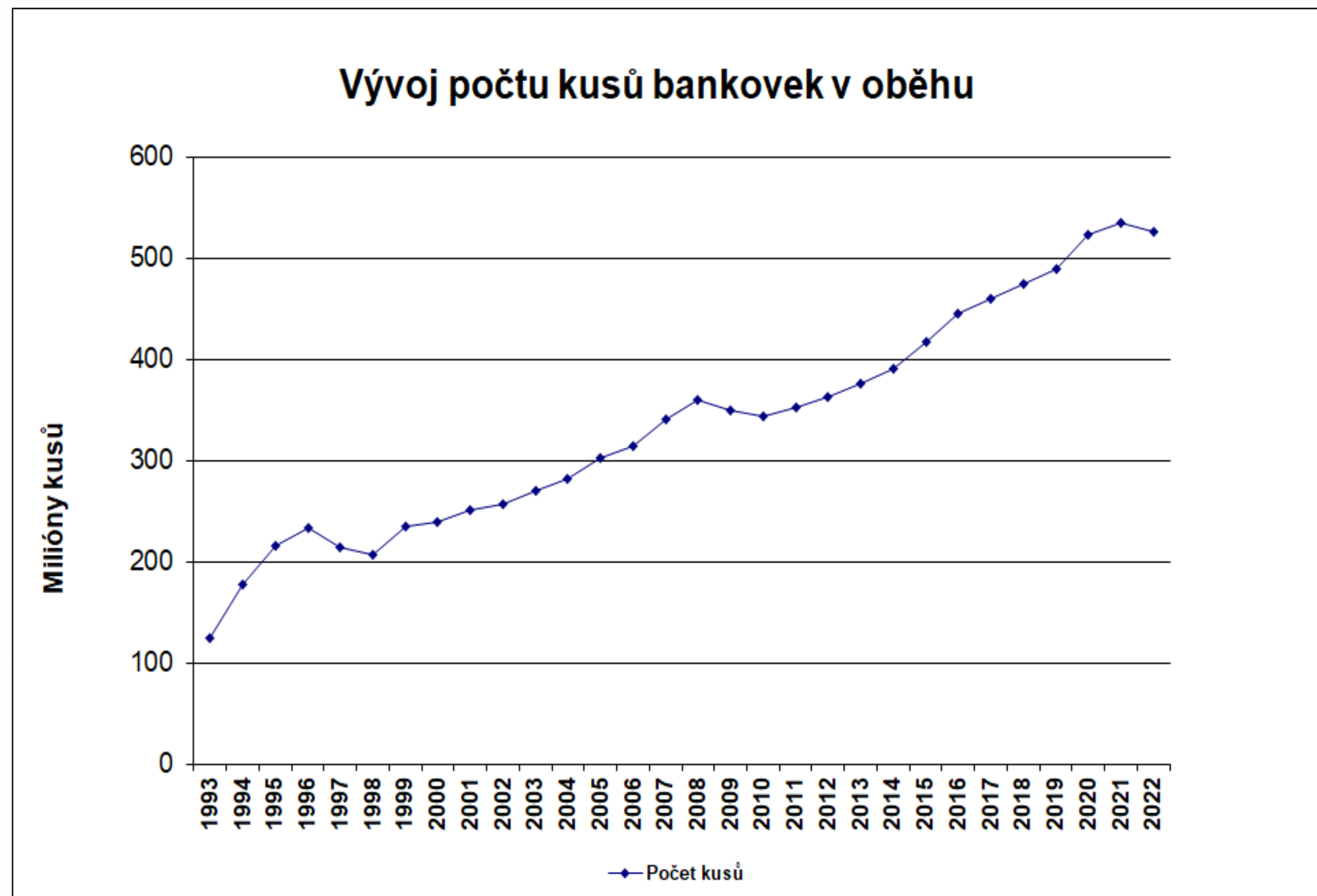
(včetně mincí)

Nejčastější nominály v oběhu:

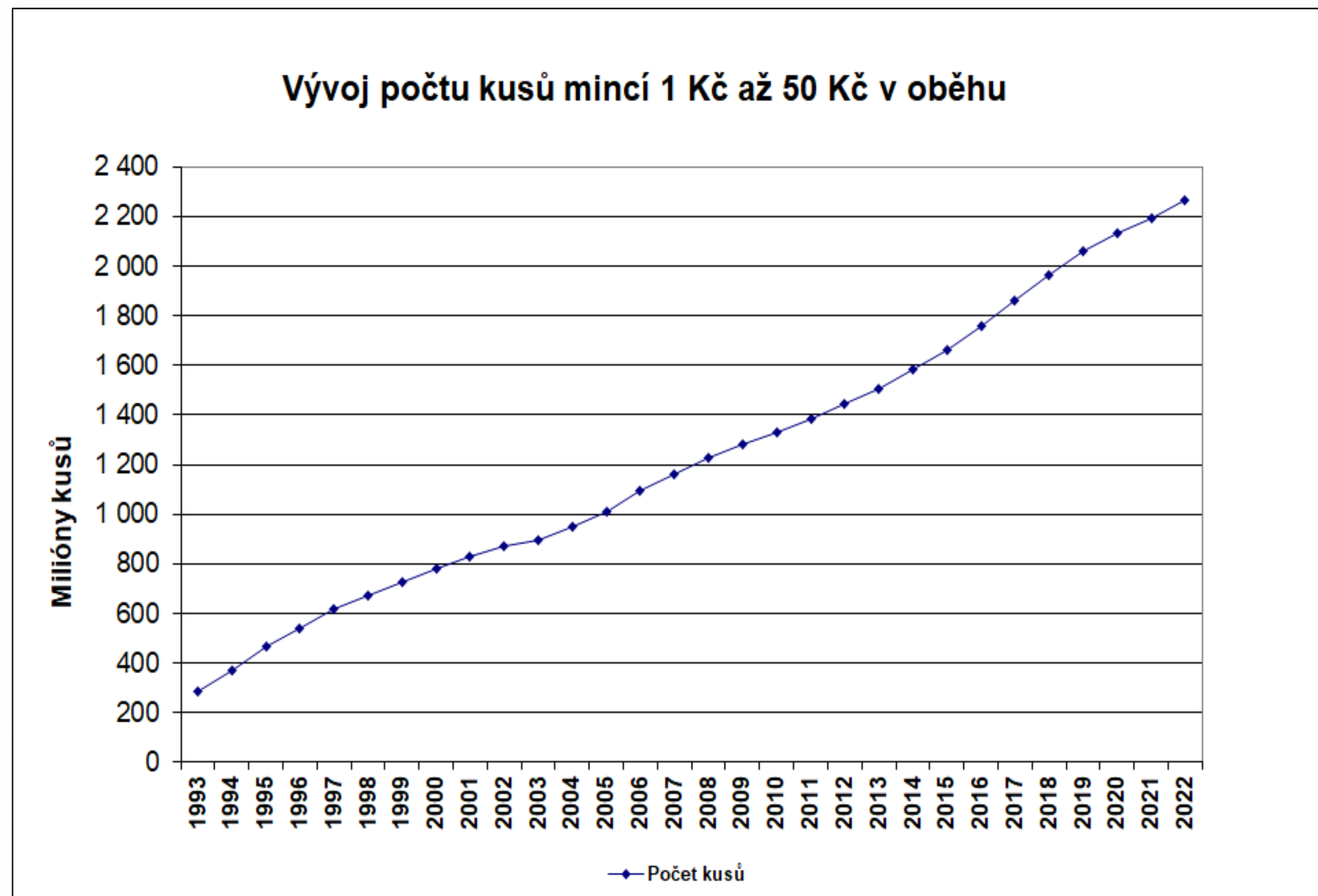
- bankovka 2 000 Kč (17 ks/osoba)
- bankovka 1 000 Kč (12,8 ks/osoba)
- mince 1 Kč (cca 63,3 ks/osoba)



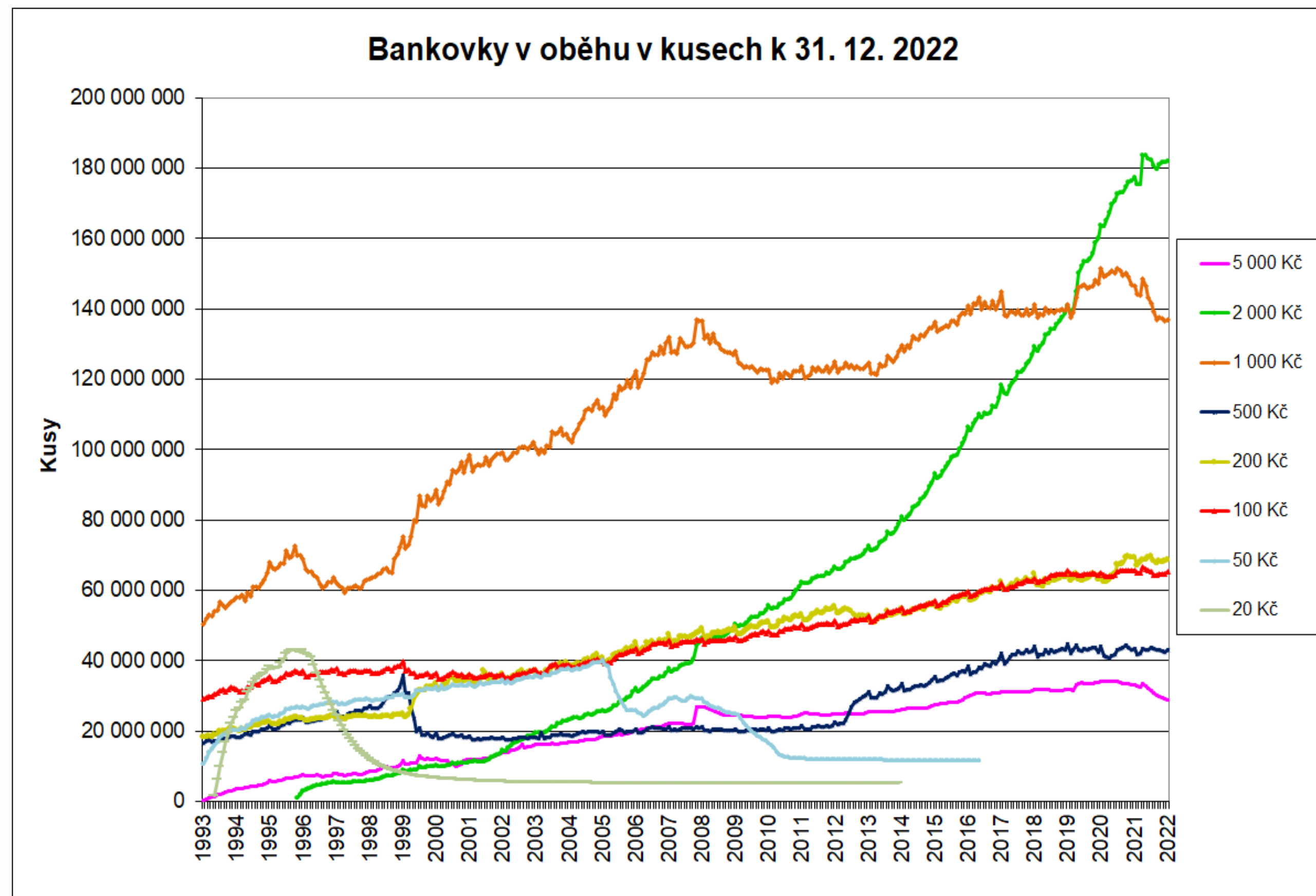
Vývoj počtu kusů bankovek v oběhu v letech 1993–2022



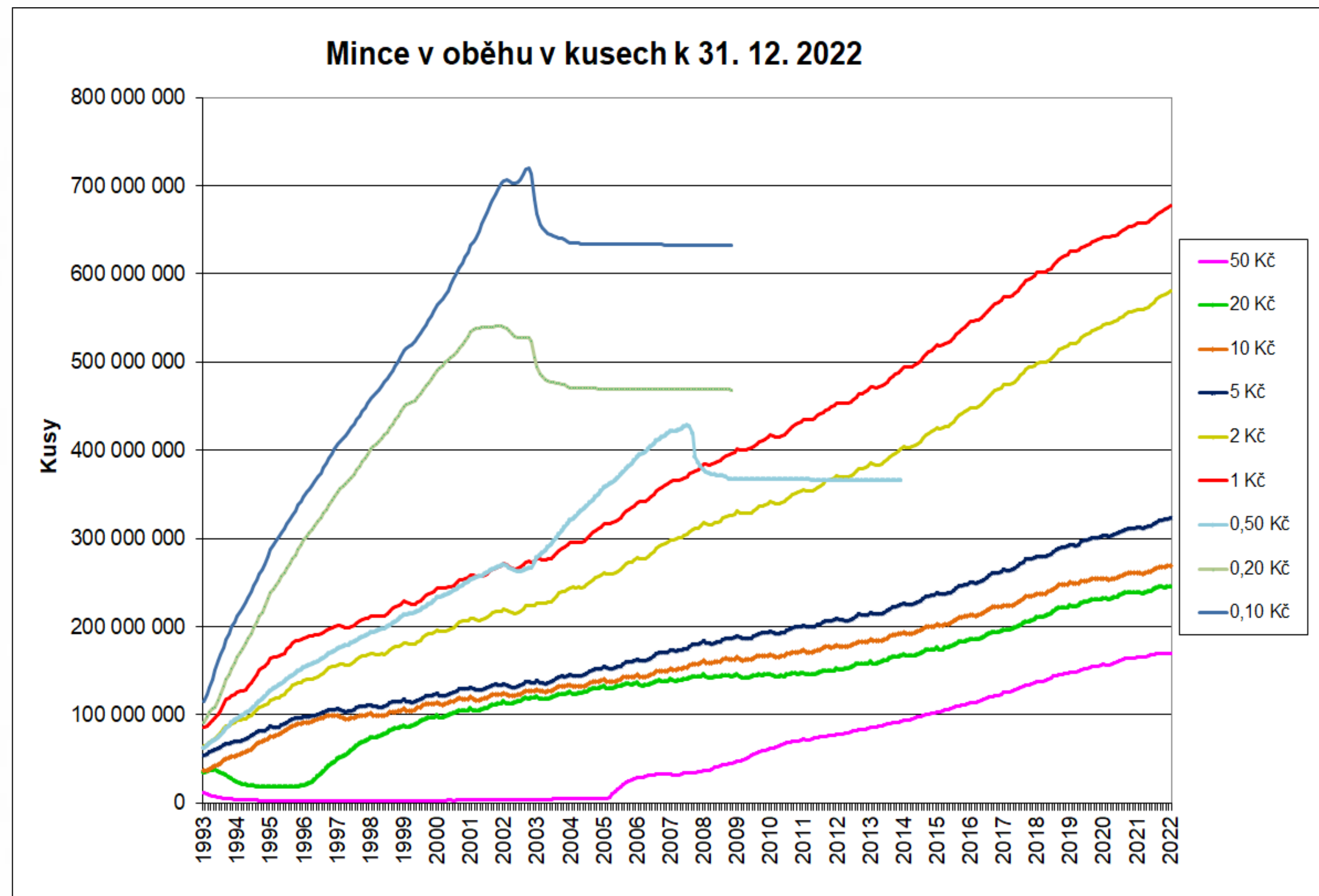
Vývoj počtu kusů mincí v oběhu v letech 1993–2022



Počty bankovek jednotlivých nominálních hodnot v oběhu v letech 1993–2022



Počty mincí jednotlivých nominálních hodnot v oběhu v letech 1993–2022



Padělky českých bankovek a mincí

Zadrženo	2021	2022
Padělky CZK	1 394	1 120
z oběhu	794	973
před oběhem	600	147
Padělky včetně cizích měn	6 836	1 980
z oběhu	1 453	1 471
před oběhem	5 383	509

Na území ČR bylo zadrženo

— **1 120 kusů**

padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí.

Padělky českých bankovek a mincí

Zadrženo	2021	2022
Padělky CZK	1 394	1 120
z oběhu	794	973
před oběhem	600	147
Padělky včetně cizích měn	6 836	1 980
z oběhu	1 453	1 471
před oběhem	5 383	509

- z celkem **1 120** kusů bylo:
- 930 kusů** padělaných bankovek
- 182 kusů** padělaných mincí
- 8 kusů** pozměněných bankovek

Padělky českých a zahraničních bankovek a mincí

Zadrženo	2021	2022
Padělky CZK	1 394	1 120
z oběhu	794	973
před oběhem	600	147
Padělky včetně cizích měn	6 836	1 980
z oběhu	1 453	1 471
před oběhem	5 383	509

Dohromady i s padělky cizích měn bylo zadrženo

— 1 980 kusů

padělaných a pozměněných bankovek a mincí.

Padělky českých a zahraničních bankovek a mincí

Zadrženo	2021	2022
Padělky CZK	1 394	1 120
z oběhu	794	973
před oběhem	600	147
Padělky včetně cizích měn	6 836	1 980
z oběhu	1 453	1 471
před oběhem	5 383	509

Celkový počet zadržených padělků **je oproti předcházejícímu roku výrazně nižší**, protože v roce 2022 nebyl žádný velký záchyt na rozdíl od roku 2021, kdy bylo při policejní akci zadrženo 4 781 kusů padělků eurobankovek.

Padělky českých mincí

Počty zadržených padělaných českých mincí

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
113 ks	37 ks	9 ks	2 ks	1 ks	13 ks	8 ks	6 ks	0 ks	0 ks	182

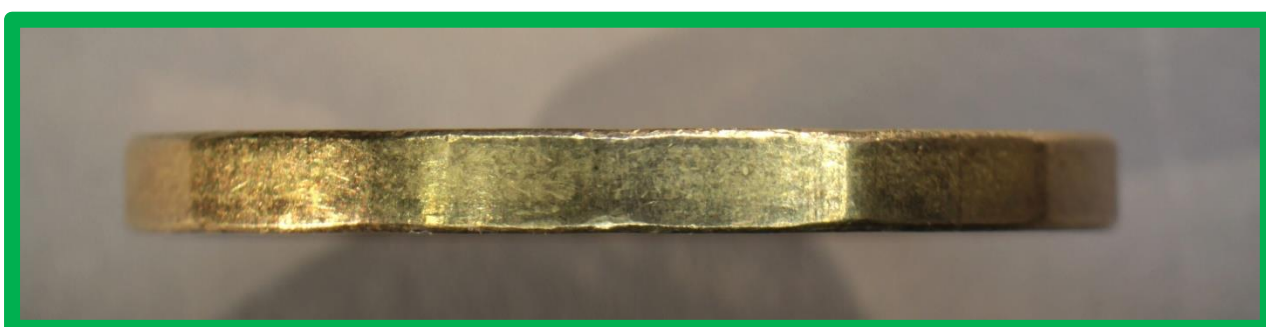
Padělky českých mincí

Padělané mince 20 CZK

- Jsou zhotoveny poměrně kvalitní ražbou, která se směrem od středu k okrajům mince zhoršuje, magnetickými vlastnostmi zhruba odpovídají pravým mincím 20 CZK, jsou vyrobeny galvanickým pomosazením železného jádra s měděnou mezivrstvou.
- Většina zařízení na zpracování mincí s elektromagnetickou kontrolou tyto padělky rozpozná a následně zadrží.
- Pro vizuální kontrolu je dobrým rozpoznávacím znakem hrana, která je zploštělá, a dále je na padělcích mezi zvýšenou obrubou hrany a mincovním polem zřetelná rýha.

Padělky českých mincí

Ukázky rozdílů v ražbě



Padělky českých bankovek

Nejčastěji padělané nominály jsou 1 000 Kč, 2 000 Kč a 5 000 Kč.



— **38,60 %**
359 ks



— **34,41 %**
320 ks



— **14,30 %**
133 ks

Padělky českých bankovek

Hodnota padělaných
českých bankovek je
1 705 700 Kč.



Padělky českých bankovek

Nejvíce padělků českých bankovek bylo zadrženo v Praze (625 ks).



Padělky českých bankovek

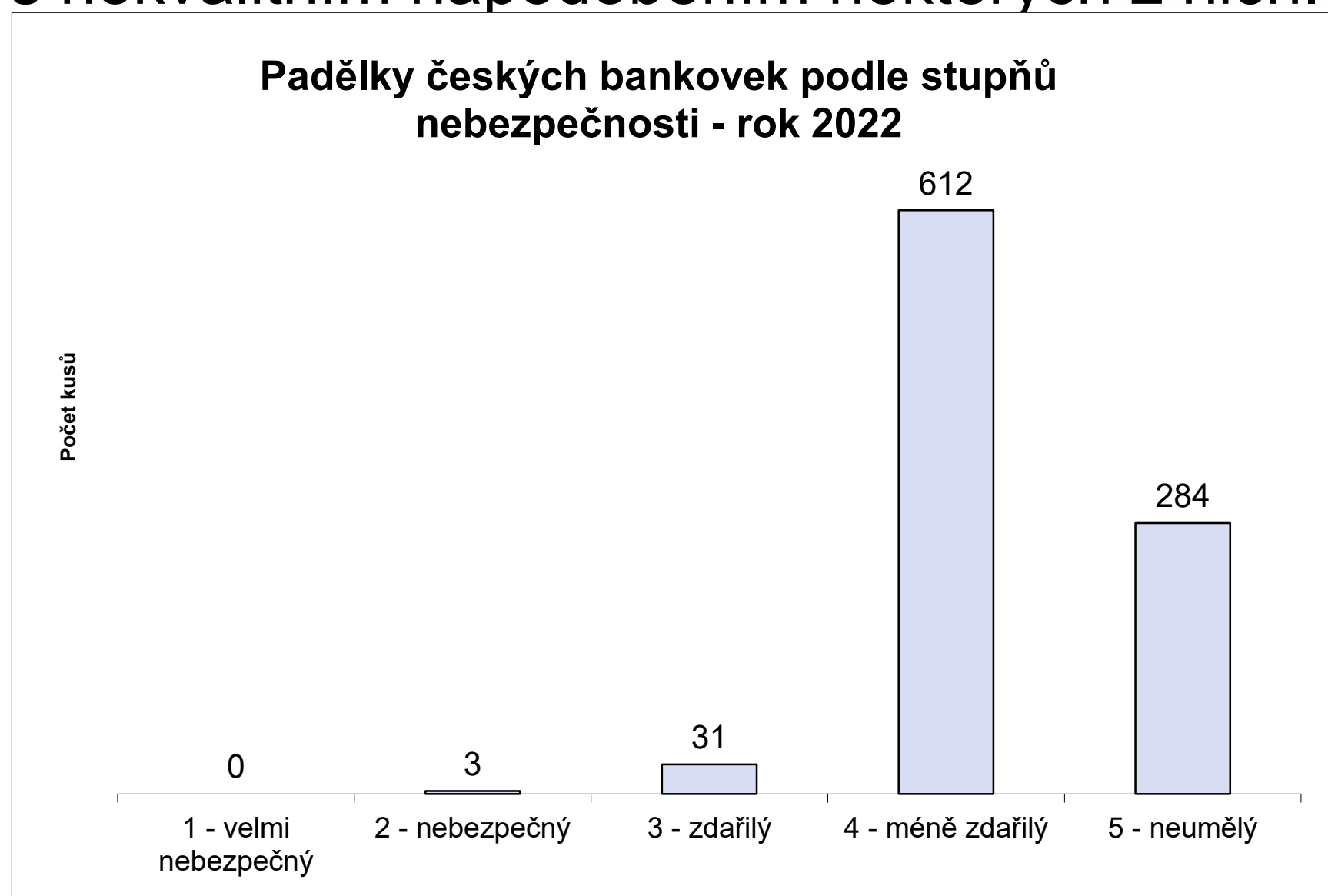
Hradec Králové	53 ks
Ústí nad Labem	40 ks
Brno	29 ks
Klatovy	17 ks
Bruntál	15 ks
Opava	13 ks
Česká Lípa	12 ks
Olomouc	10 ks
Ostrava	10 ks
Plzeň	9 ks



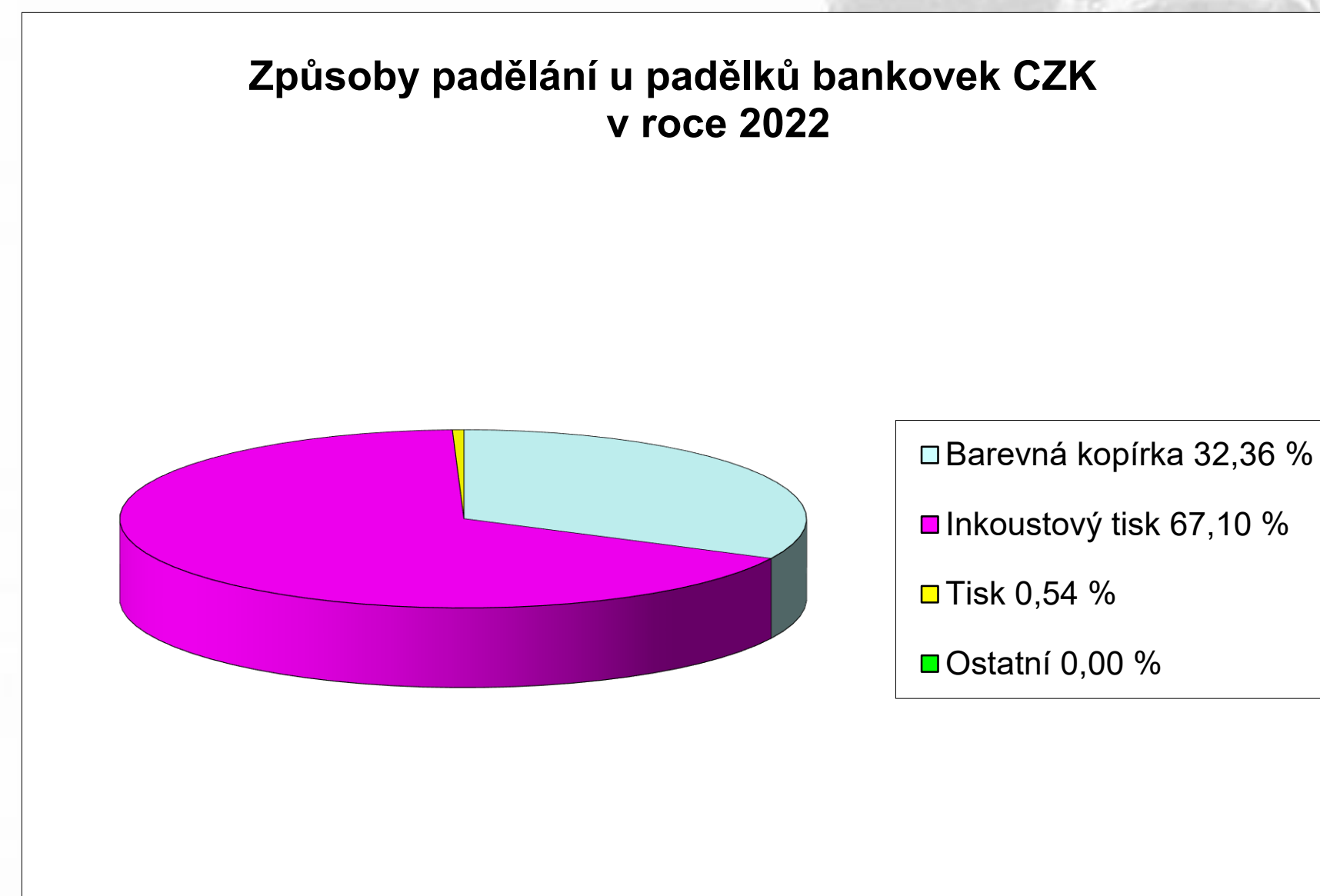
Padělky českých bankovek

Převažuje 4. stupeň (méně zdařilý)

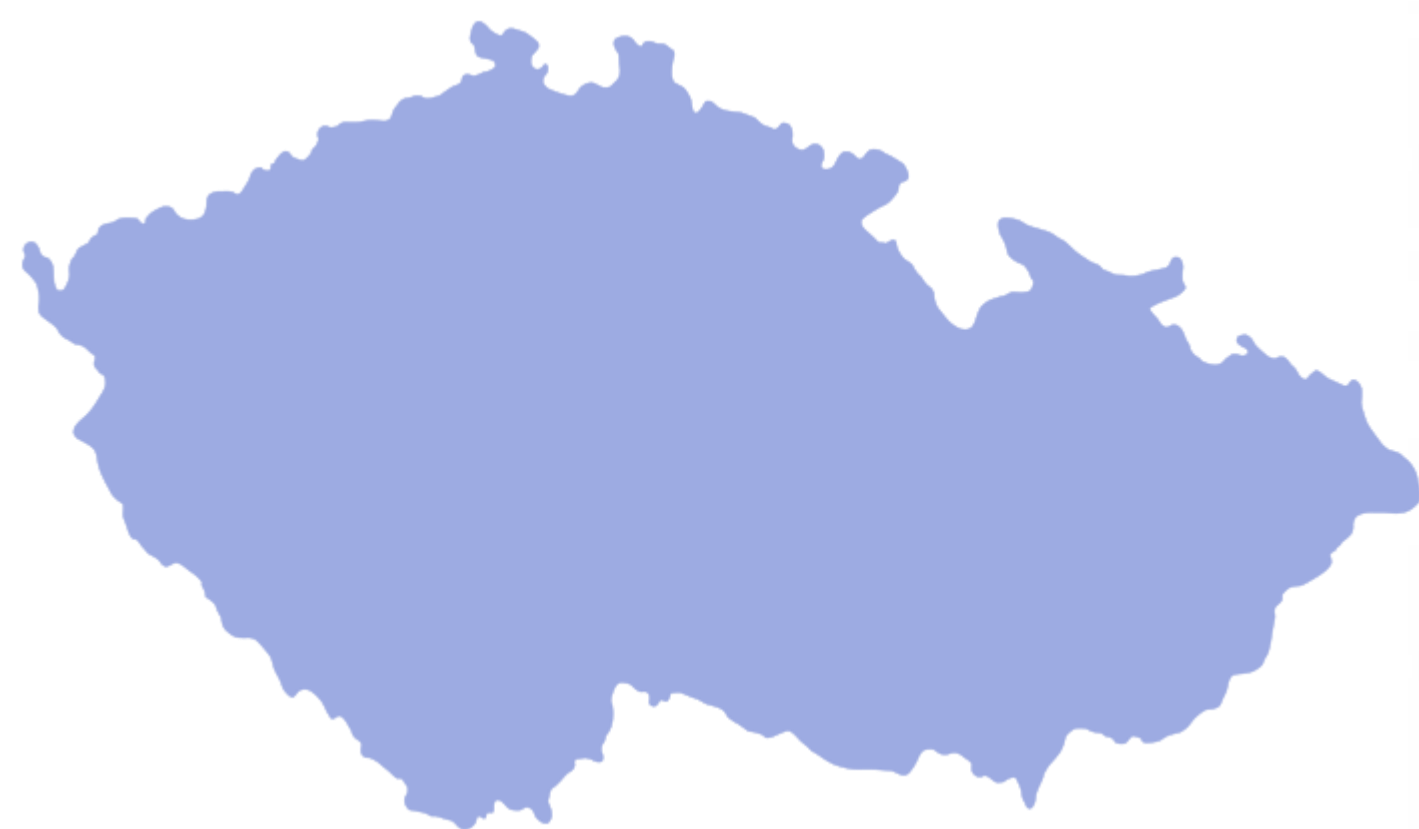
bez napodobení ochranných prvků, případně s nekvalitním napodobením některých z nich.



Většina padělků se stále tiskne na inkoustových tiskárnách.



Porovnání padělků bankovek CZK a EUR



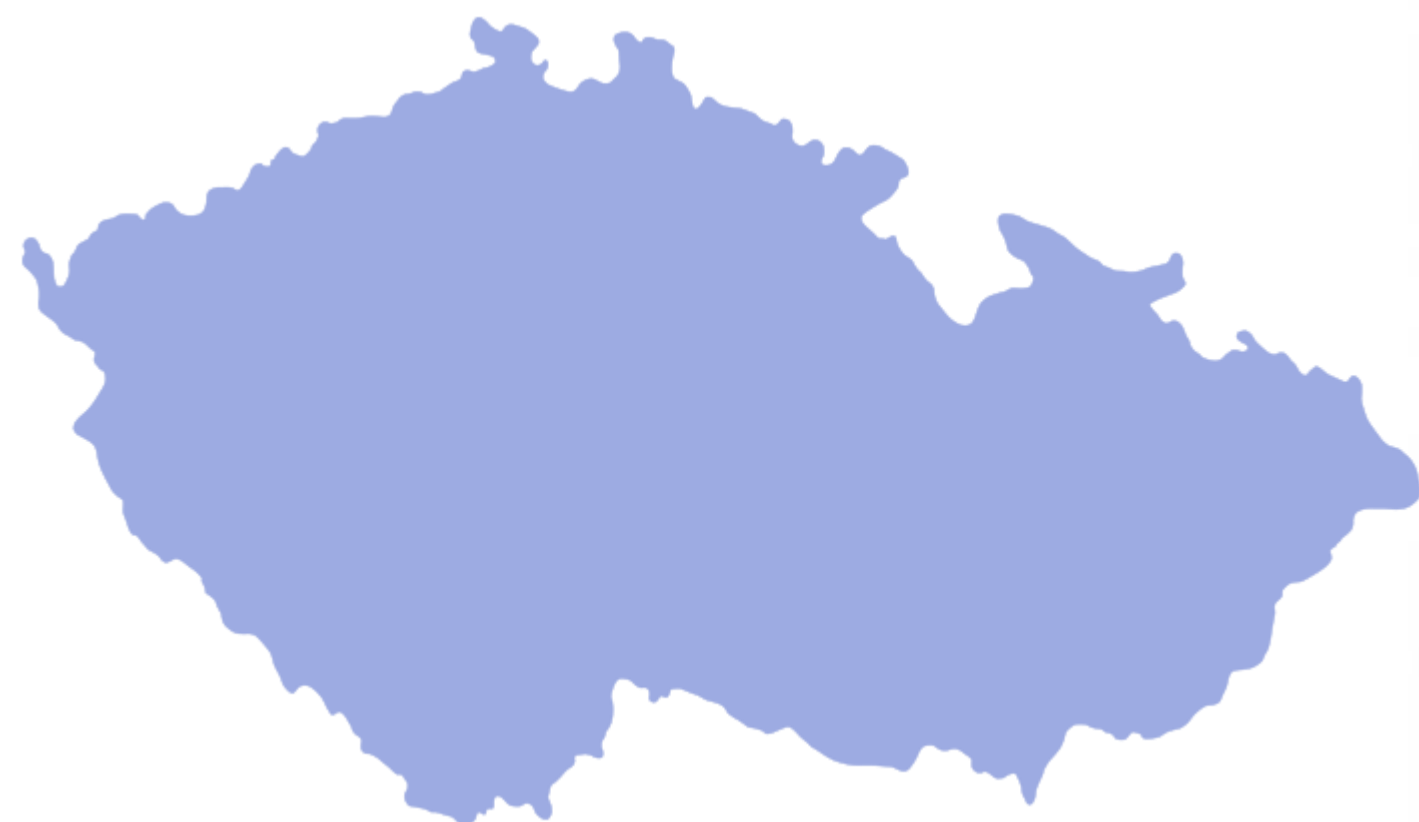
Padělky českých bankovek
1 padělek na 564 344 ks
bankovek v oběhu.



Padělky EUR
1 padělek na 46 716 ks
bankovek v oběhu.



Porovnání padělků bankovek CZK a EUR



930 ks

padělků zadrženo

524,84 mil. ks

českých bankovek v oběhu



609 000 ks

padělků zadrženo

28,450 mld. ks

bankovek v oběhu



Padělky zahraničních měn

V roce 2022 bylo na území České republiky zadrženo 860 kusů padělaných a pozměněných bankovek a mincí zahraničních měn.



Zadržené padělky EUR v ČR

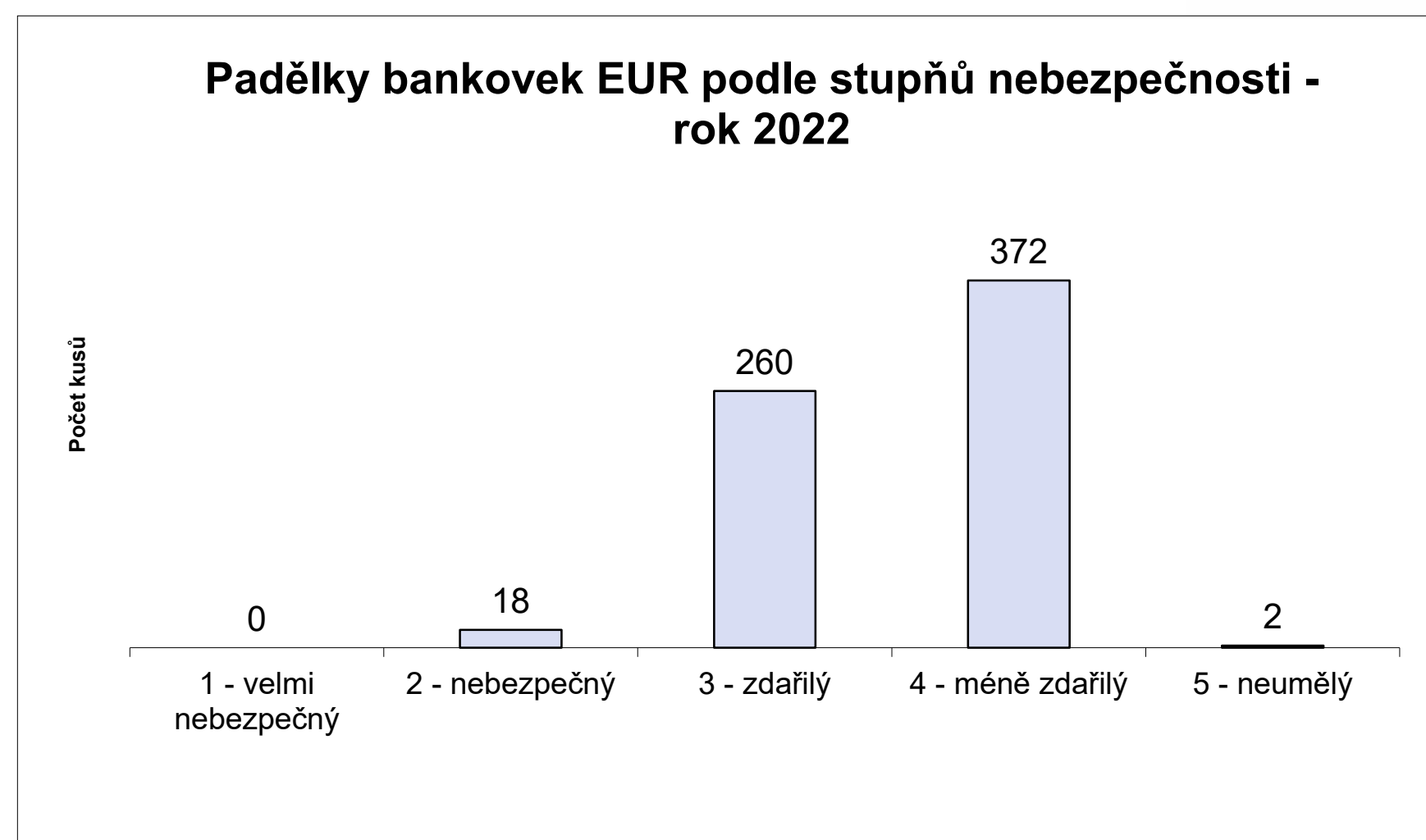
Celkem zadrženo 766 ks

Bankovky	652 ks
Mince	112 ks
Pozměněné bankovky	2 ks

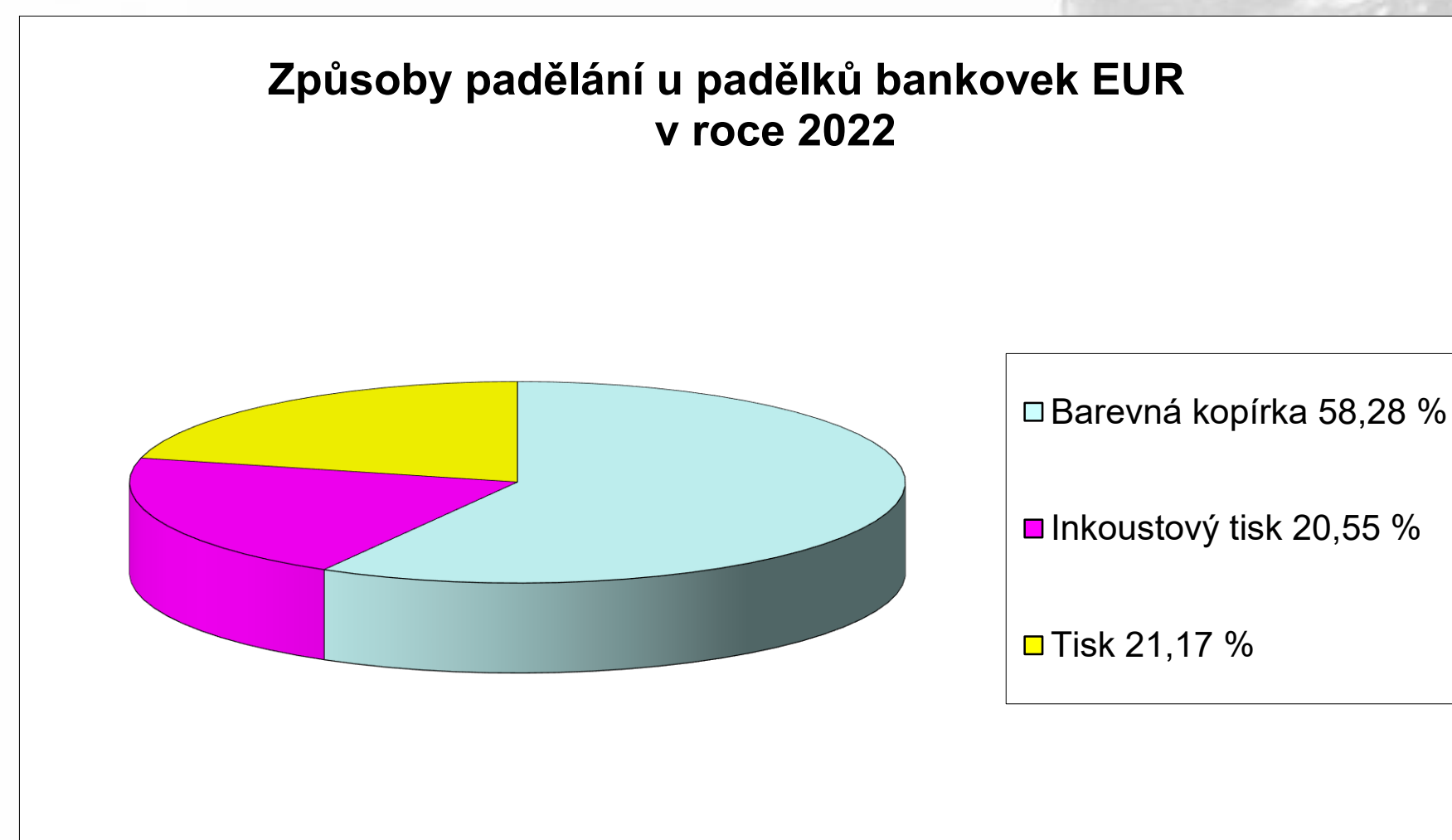


Padělky EUR

Z hlediska nebezpečnosti padělků
převažoval 4. stupeň.



Většina padělků zhotovena na
tzv. barevných kopírkách.



Zadržené padělky USD v ČR

Celkem zadrženo 80 ks

Převažovaly bankovky
hodnoty 100 USD – 60 ks

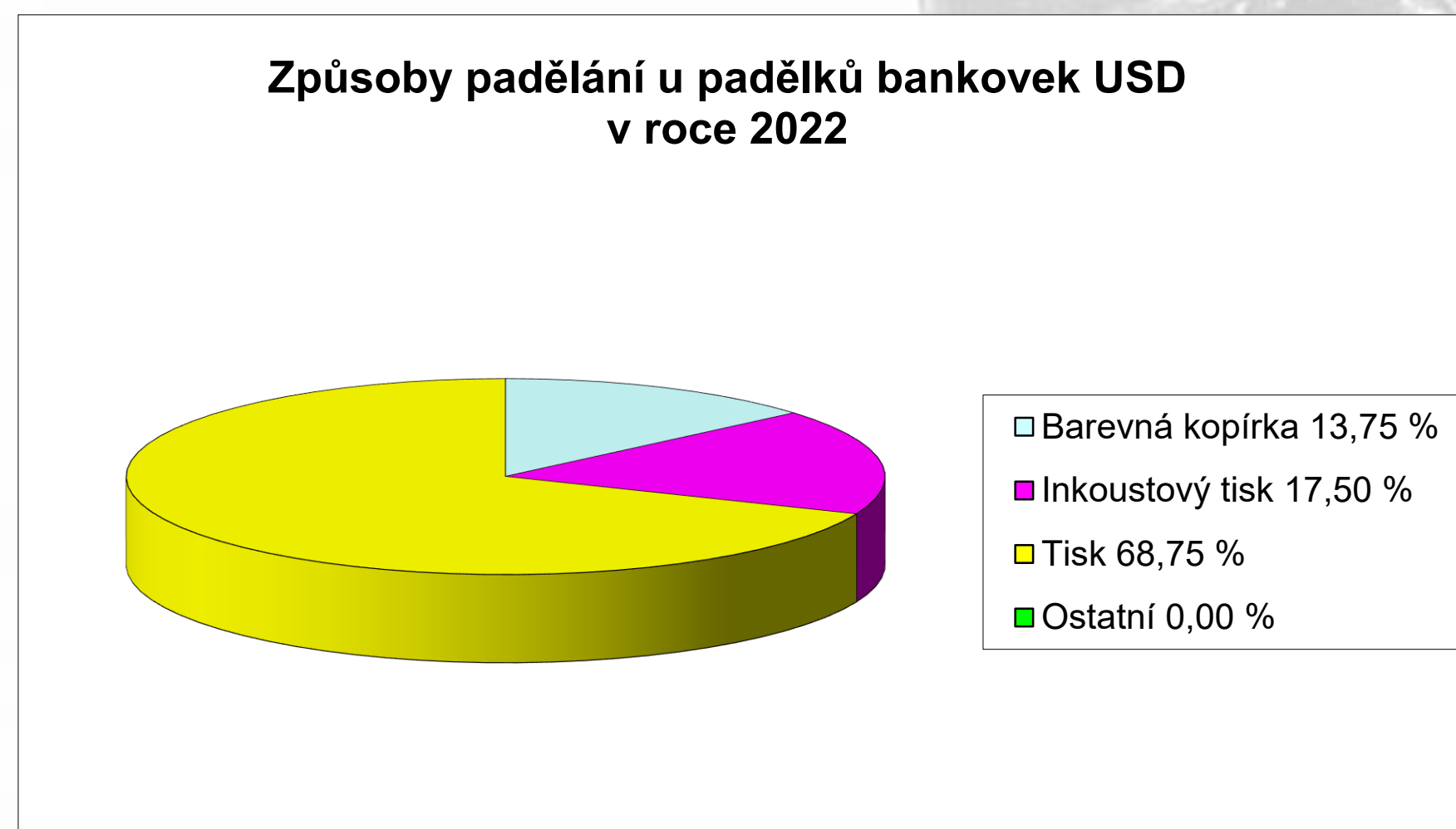


Padělky USD

Převažuje 3. stupeň nebezpečnosti.



V porovnání s padělky českých bankovek převažoval klasický tisk z plochy (ofset).



3. Pozměněné peníze a napodobeniny



Pozměněné peníze a napodobeniny

V roce 2022 bylo na území České republiky zadrženo 3 593 kusů napodobenin, 8 kusů pozměněných českých peněz a 3 kusy pozměněných zahraničních peněz.



Napodobeniny peněz jsou jakékoliv reprodukce (kopie) peněz vyrobené za jiným účelem než udání do oběhu namísto pravých peněz (divadelní a filmové rekvizity, reklamní a upomínkové předměty, učební pomůcky, poukázky na slevy ze zboží a služeb...). Pozor, neplést s **padělanými penězi**, což jsou jakékoliv reprodukce (kopie) peněz vyrobené za účelem jejich udání do oběhu namísto pravých peněz, nebo s **pozměněnými penězi**, což jsou jakékoliv peníze upravené na peníze vyšší hodnoty (např. úprava číselného a slovního označení hodnoty).



Ukázky pozměněných peněz a napodobenin

Pozměněná bankovka

1 000 CZK na 10 000 CZK



Pozměněná dolarová bankovka

5 USD na 50 USD



(pouze ukázky, nesouvisí s rokem 2022)



Ukázky napodobenin

Napodobeniny určené pro obřadní účely, jako jsou např. pohřby, svatby, narození, atd.



Napodobeniny – zákonná úprava

Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 274/2011 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí



Napodobeniny – zákonná úprava

Při jednostranném tisku činí délka při zachování poměru stran nejvýše 75 % délky nebo nejméně 125 % délky reprodukované nebo napodobované bankovky.



Max. 75 %



Originál



Min. 125 %

Napodobeniny – zákonná úprava

Při oboustranném tisku činí délka při zachování poměru stran nejvýše 50 % délky nebo nejméně 200 % délky reprodukované nebo napodobované bankovky.



Max. 50 %



Originál



Min. 200 %

Napodobeniny – zákonná úprava

Více se můžete dozvědět na

www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Ritualni-penize



4. Kontrola bankovek



Kontrola bankovek

ČNB v oblasti padělaných
bankovek vzdělává
a informuje veřejnost.



Návod na kontrolu ochranných prvků bankovek nabízí ČNB

- na webových stránkách ČNB
- v Návštěvnickém centru ČNB



Návod na kontrolu ochranných prvků bankovek nabízí ČNB

- na webových stránkách ČNB
- **v Návštěvnickém centru ČNB**



Ochranné prvky a postup při kontrole

České bankovky a mince jsou
v mezinárodním srovnání velmi bezpečné.
Výzkum, vývoj a aplikace ochranných
prvků patří ke světové špičce.



Ochranné prvky a postup při kontrole

Bankovku vezměte do prstů

Bankovku si prohlédněte
proti světlu

Bankovku si prohlédněte
z různých úhlů

- Bankovkový papír je specifický na dotyk.
- Bankovka není hladká, na lící straně by měl být hmatem citelný hlubotisk.

Ochranné prvky a postup při kontrole

Bankovku vezměte do prstů

Bankovku si prohlédněte
proti světlu

Bankovku si prohlédněte
z různých úhlů

- Zkontrolujte vodoznak.
- Zkontrolujte ochranný proužek (mikrotext a měnící se barvu).
- Zkontrolujte soutiskovou značku.



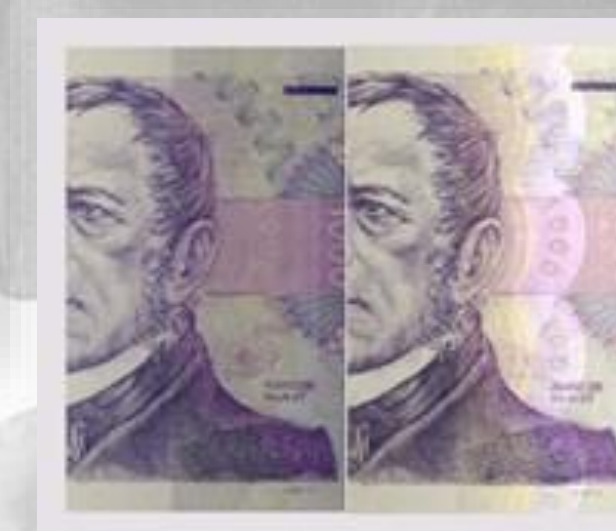
Ochranné prvky a postup při kontrole

Bankovku vezměte do prstů

Bankovku si prohlédněte
proti světlu

Bankovku si prohlédněte
z různých úhlů

- V ornamentu na rameni portrétu je skrytý obrazec s nominální hodnotou.
- Při pohybu bankovky se na líci mění proměnlivá barva.
- Vpravo na líci je dvoubarevný iridiscentní pruh.



Podezření na padělek

Právo odmítnout přijetí bankovky či mince má každý jednotlivec, pokud se domnívá, že jde o padělek

(s výjimkou osob, které mají povinnost podezřelé peníze zadržet).



Podezření na padělek

Podezřelé peníze není možné dále použít k placení – takové jednání je trestné.

Podezřelou bankovku nebo minci odneste na Policii ČR a informujte o svém podezření.

Bankovka nebo mince bude předána České národní bance, která ji prozkoumá a určí její pravost.

Pokud se ukáže, že bankovka nebo mince je pravá, bude bankovka vrácena původnímu majiteli ve stejné hodnotě.

Půjde-li o padělek, bude zadržena bez náhrady, za padělky nelze poskytnout náhradu.



Padělek, nebo poškozená bankovka?

Běžně poškozenou bankovku nebo minci musí k výměně přijmout každá pobočka obchodní banky provádějící pokladní operace nebo pobočka České národní banky a bezplatně ji vyměnit

(v souladu se zákonem č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).



Padělek, nebo poškozená bankovka?

U některých druhů poškození peněz může být obtížné určit jejich pravost a platnost.

Převážnou většinu neúmyslných poškození pravých a platných českých peněz ČNB nahradí.

Pro nárok na výměnu poškozených bankovek nebo mincí je klíčový druh poškození

- Běžně poškozené peníze se vyměňují na počkání.
- Nestandardně poškozené peníze budou na přepážce banky zadrženy a předány České národní bance, která poškození posoudí a rozhodne o poskytnutí náhrady.



Běžně, nebo nestandardně poškozená bankovka?

Bankovka běžně poškozená oběhem (Ize vyměnit)



Běžně, nebo nestandardně poškozená bankovka?

Bankovka běžně poškozená (lze vyměnit)



Běžně, nebo nestandardně poškozená bankovka?

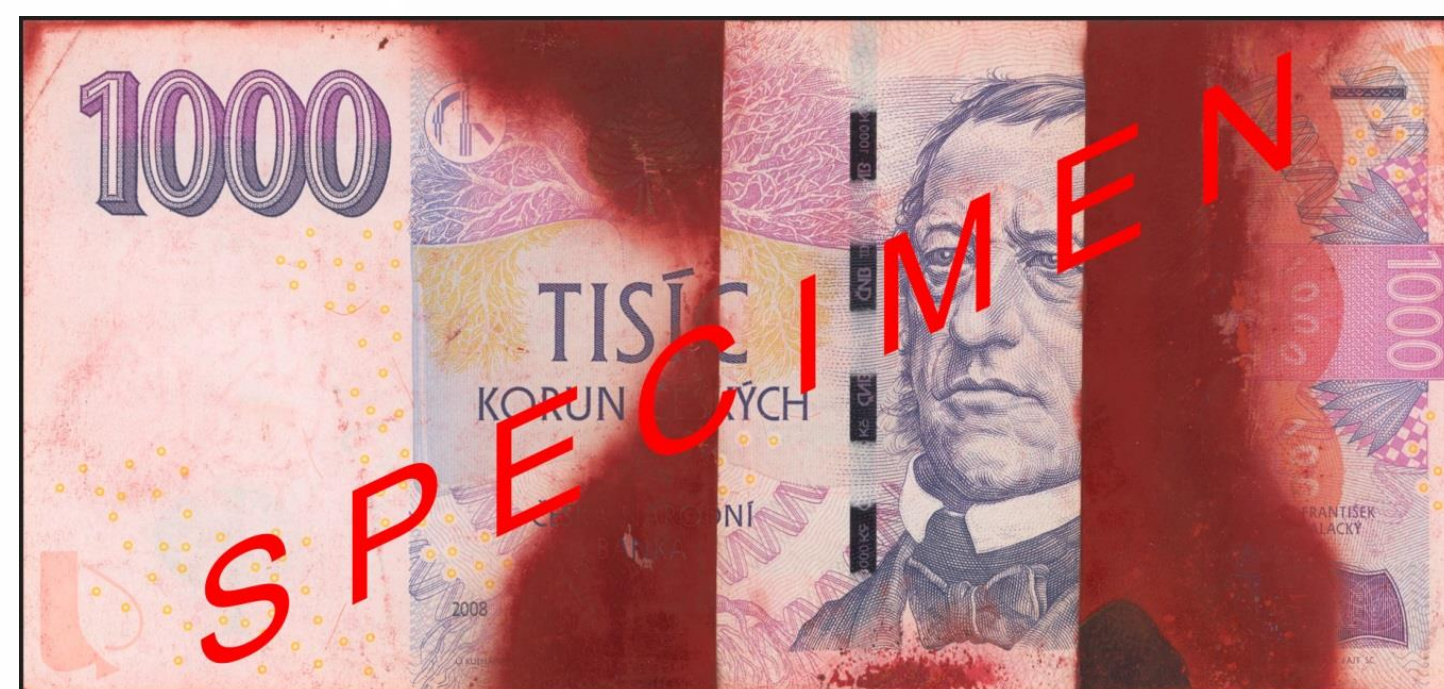
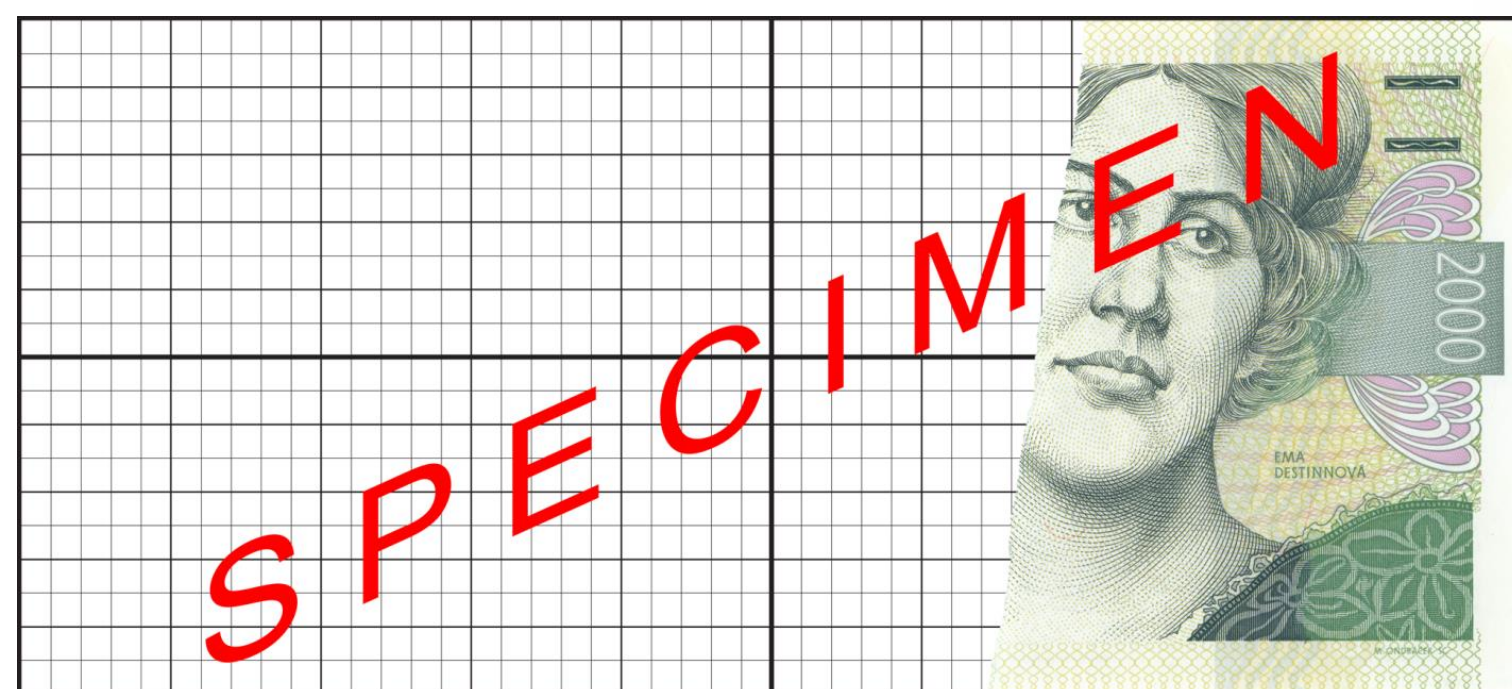
Ohořelá bankovka (o náhradě rozhoduje ČNB)



Běžně, nebo nestandardně poškozená bankovka?

Necelá (pod 50 % – bez náhrady)

Poškozená nástražným systémem
(bez náhrady)



Běžně, nebo nestandardně poškozená mince?



Ukončení platnosti starších vzorů bankovek k 30. červnu 2022

- **Dne 1. července 2022 skončila platnost starších vzorů bankovek** nominálních hodnot 100 Kč, 200 Kč, 500 Kč, 1000 Kč a 2 000 Kč z let 1995 až 1999.
- Bankovek 5 000 Kč se toto rozhodnutí netýká.
- Bankovky je možné **po ukončení platnosti vyměnit na pokladnách všech bank do 30. června 2024 a v ČNB.**
- **Po 1. červenci 2024 bude výměna možná pouze v ČNB po neomezenou dobu.**
- **Stahované starší vzory** bankovek jsou **nejlépe rozpoznatelné šířkou stříbřitého proužku**. Ten je u starších vzorů **úzký** a jeho barva se při naklopení nemění. Vzory bankovek, které budou platit nadále, mají proužek širší, který při naklopení mění barvu.
- Cílem je mít u každého nominálu jeden platný vzor, což sníží riziko záměny a podvodů.
- ČNB bankovky starších vzorů už průběžně stahuje z oběhu a nahrazuje je novými vzory.



**Nadále platný vzor –
široký stříbrný proužek**



**Stahovaný vzor –
tenký stříbrný proužek**



Padělané a pozměněné bankovky a mince zadržené na území České republiky v roce 2022

Více informací najdete na webu ČNB.

